

Ministru kabineta rīkojums Nr.361

Rīgā 2013.gada 7.augustā (prot. Nr.41 77.§)

Par Ainavu politikas pamatnostādņem 2013.-2019.gadam

1. Atbalstīt Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam (turpmāk - pamatnostādnes).
2. Noteikt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju par atbildīgo institūciju pamatnostādņu īstenošanā.
3. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar pamatnostādņu īstenošanā iesaistītajām institūcijām sagatavot un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā:
 - 3.1. līdz 2017.gada 1.jūlijam - informatīvo ziņojumu par pamatnostādņu īstenošanu 2013.-2016.gadā;
 - 3.2. līdz 2020.gada 1.jūlijam - pamatnostādņu īstenošanas *ex-post* novērtējumu.
4. Valsts budžeta finansētajām institūcijām pamatnostādnes īstenošanai atbilstoši piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem.

Ministru prezidents *Valdis Dombrovskis*Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs *Edmunds Sprūdžs*(Ministru kabineta
2013.gada 7.augusta
rīkojums Nr.361)**Ainavu politikas pamatnostādņu 2013.-2019.gadam kopsavilkums**

Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam (turpmāk -pamatnostādnes) ir Eiropas Padomes Ainavu konvencijas (Latvijā ratificēta 2007.gada 29.martā, pieņemot likumu "Par Eiropas ainavu konvenciju") un Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas "Latvija 2030" (apstiprināta Saeimā 2010.gada 10.jūnijā) (turpmāk - stratēģija "Latvija 2030") īstenošanas instruments vidējā termiņā. Tās paredz rīcību, kas atbilstoši iepriekš minētajiem dokumentiem ainavu jomā ir jāveic 2013.-2019.gadā.

Pamatnostādnes formulē problēmas, kuras esošajās nozaru politikās netiek risinātas vai arī tiek risinātas nepietiekami, un, balstoties uz pakāpeniskuma principu, nosaka tādas ainavu politikas mērķus un uzdevumus, lai pamatnostādņu īstenošanas laikā nepalielinātu administratīvo slogu ne vietējām pašvaldībām, ne nozaru ministrijām.

Pēdējos 20 gados nozīmīgu sociālekonomisko pārmaiņu ietekmē Latvijas ainavas ir būtiski mainījušās un ainavu sociālā, ekonomiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība un potenciāls cilvēku dzīves vides kvalitātes nodrošināšanai un saimnieciskās darbības attīstībai, it īpaši tūrisma jomā, ir apdraudēts.

Esošā ainavu pārvaldība ir mazefektīva un nenodrošina mērķtiecīgu ainavu potenciāla izmantošanu, ainavu

kvalitātes uzlabošanu un ainavu pārvaldībā iesaistīto pušu sadarbību. Teritorijas attīstības plānošanas dokumentos ainavu saglabāšanas un attīstības jautājumi ir ietverti vispārīgā formā, trūkst ieteikumu ainavu ilgtspējīgai attīstībai, lai to potenciāls tiktu izmantots maksimāli lietderīgi. Lēmumu pieņemšanu par ainavu attīstību apgrūtina sabiedrības atšķirīgā izpratne par ainavu nozīmi un vērtību, kompetentu ainavu pārvaldības speciālistu trūkums un nepietiekama ainavu pētniecība.

Līdz ar to Latvijas ainavu politikas mērķis ir - daudzfunkcionālas un kvalitatīvas ainavas, kas visā Latvijā uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti, veicina vietu, reģionu un valsts ekonomisko aktivitāti un atpazīstamību, kā arī nodrošina bioloģisko daudzveidību.

Lai sasniegtu minēto politikas mērķi, tiek izvirzīti trīs apakšmērķi un attiecīgi uzdevumi (galvenie ir ietverti tabulā).

Tabula

Ainavu politikas mērķi, rīcības virzieni un galvenie uzdevumi

Nr. p.k.	Apakšmērķis	Rīcības virziens	Galvenie uzdevumi
1.	Īstenota Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam un topošajos ZM ¹ , KM ² , VARAM ³ politikas plānošanas dokumentos noteiktā rīcība, kas vērsta uz ainavu kvalitātes uzlabošanu	Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam un citos politikas plānošanas dokumentos noteiktās uz ainavu kvalitātes uzlabošanu vērstās rīcības īstenošana	Īstenot Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam un citos politikas dokumentos noteikto rīcību, kas vērsta uz ainavu kvalitātes uzlabošanu
2.	Efektīva ainavu pārvaldība, kas vērsta uz ainavu politikas integrēšanu visu līmeņu teritoriju attīstības plānošanā un publiskās pārvaldes, izglītības, pētniecisko institūciju un sabiedrības labu sadarbību	Ainavu pārvaldības uzlabošana	<p>Apzināt Latvijas ainavu potenciālu, novērtējot ainavas visā valsts teritorijā</p> <p>Noteikt nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgās teritorijas un izstrādāt integrētas vadlīnijas konkrētu nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgu teritoriju attīstībai un plānošanai</p> <p>Sagatavot elektronisku Latvijas ainavu atlantu</p>
3.	Par ainavu jautājumiem informēta un izglītota sabiedrība, kompetenti ainavu pārvaldības speciālisti un pētnieki	Zināšanu padziļināšana un izpratnes veidošana par ainavu vērtību, speciālistu apmācības un pētniecības uzlabošana	<p>Pilnveidot VARAM tīmekļa vietnes sadaļu par ainavu politiku</p> <p>Izstrādāt metodiskas vadlīnijas par ainavu plānošanu reģionālajā un vietējā līmenī</p> <p>Sagatavot priekšlikumus par ainaviski vērtīgu teritoriju iekļaušanu Latvijas kultūras kanonā</p> <p>Organizēt izglītojošus pasākumus sabiedrībai un ainavu pārvaldības speciālistiem par Eiropas Padomes un Latvijas ainavu politiku, uzsverot ainavu nozīmi un plānošanu</p>

Īstenojot pamatnostādnes, tiks dots nozīmīgs ieguldījums stratēģijā "Latvija 2030" noteikto ilgtermiņa mērķu sasniegšanai par dabas un kultūrtelpas attīstību, kā arī sekmēta Latvijas telpiskās attīstības perspektīvas īstenošana:

- novērtēts Latvijas ainavu potenciāls un noteiktas ainaviski vērtīgas teritorijas ar nozīmīgu ainavisku potenciālu valsts, reģionu un pašvaldību attīstībai;

- sagatavotas integrētas vadlīnijas konkrētu ainaviski vērtīgu teritoriju attīstībai;

- uzlabota publiskās pārvaldes, izglītības, pētniecisko institūciju un sabiedrības sadarbība ainavu pārvaldības jomā;

- īstenoti pasākumi, lai veidotu sabiedrības izpratni par ainavu nozīmi un vērtību, uzlabotu sabiedrības un ainavu pārvaldības speciālistu zināšanas par ainavām un to pārvaldību, kā arī veicinātu ainavu pētniecību.

Valsts budžeta finansētās institūcijas pamatnostādnes īsteno atbilstoši piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem. Vietējās pašvaldības pamatnostādnes var īstenot atbilstoši vietējo pašvaldību budžeta līdzekļiem. Pamatnostādņu īstenošanai gan nacionālajā, gan vietējā līmenī var tikt piesaistīti ārvalstu finanšu palīdzības instrumenti.

Par pamatnostādņu īstenošanu ir atbildīga Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar pamatnostādņu īstenošanā iesaistītajām institūcijām, kā arī izglītības, pētniecības iestāžu un sabiedrības pārstāvjiem sagatavo un iesniedz noteiktā kārtībā Ministru kabinetā:

- 1) līdz 2017.gada 1.jūlijam - informatīvo ziņojumu par pamatnostādņu īstenošanu;
- 2) līdz 2020.gada 1.jūlijam - pamatnostādņu īstenošanas *ex-post* novērtējumu.

¹ Lauku attīstības programma 2014.-2020.gadam

² Kultūrpolitikas pamatnostādnes "Radošā Latvija" 2014.-2020.gadam

³ Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam, Reģionālās politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs *Edmunds Sprūdzs*